

Metka Kavčič

Odmik

KiBela / MMC KIBLA

14. 6.–12. 7. 2019

Prepoznavnost Metke Kavčič temelji na unikatnem kiparsko-industrijskem slogu, s katerim vliva nežnost oblik ter vizualno reinkarnira grobe, surove materiale, kot sta bron ali pločevina, v navidez fragilne skulpture, mehke kot tkanine ali prosojne kakor čipke. V mariborski KiBeli se umetnica predstavlja s projektom, v katerem obiskovalce s pomočjo vizualno-zvočne naracije popelje iz urbanega doma v najbližji gozd, v naravo, v svet. S tem želi izpostaviti izziv modernih bivanjskih okolij, katerih vsakdan je prenasičen z agresivnimi, nenaravnimi zvoki, in odmik od le-teh zahteva takorekoč pobeg, ne le odmik daleč v ruralno okolje, ki naj – če je danes to sploh še mogoče – individuumu omogoči sprostitev.

Da jabolko ne pade daleč od drevesa, nam priča Metkina ustvarjalnost, ki je podedovana in privzgojena od očeta Maksa. Metka ga je že od malih nog spremljala v njegovem ateljeju in imela stik z njegovim krogom prijateljev, priznanih umetnikov ter znancev in strokovnjakov. Čeprav po izobrazbi slikar, je poleg slikarstva ljubil tudi glasbo in gledališče, bil pa je še izredno dober pedagog, vedno na razpolago svojim učencem.

Metka Kavčič je v umetnost stopila nesamoumevno, družinski zgodovini navkljub. Ko je oče tako nepričakovano preminil, je namreč začela pogrešati pristno umetniško ustvarjanje, ki ga je živo občutila v otroštvu, kar je bil poglobitveni razlog, da se je po dokončani mariborski Likovni pedagogiki odločila še za študij na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, a za razliko od očeta doštudirala kiparstvo. Kasneje se je preusmerila v restavriranje in na Akademiji zaključila še specialko za konservatorstvo in restavratorstvo.

Danes Metka Kavčič deluje na več področjih, od risbe, slikarstva, animacije do samosvojih skulpturnih tehnik. Na umetnost gleda kot na izziv: kakor se na eni strani 'spopada' s formo, torej z obdelovanim materialom, ki je sam po sebi kompleksne narave, se na drugi ukvarja z umestitvijo taistega surovega materiala v prostor z namenom, da zadobi potrebno mehko in nežnost.

Odmik predstavlja scenografsko postavitev: poleg kiparskega okrasja v kreacijo povezuje tudi digitalne medije, video animacijo in zvok. Z naborom in selekcijo zvoka v kombinaciji z vizualno kuliso ter z nizanjem fotografij iz cikla vrtov ali iz pločevine izrezanih dreves, krošenj, ki so projicirane v prostor, nas postavlja v umet(el)no okolje, v nekakšno omni-virtualno izkušnjo narave.

Temelj organizirane strukture kiparskega novuma je zvok, ki 'podpre' animacijo. *In situ* postavitev namreč dirigira zvokovna naracija, posneta kot umetniščino vsakodnevno romanje od stanovanja do ateljeja in nato do končne postaje, idealiziranega gozda.

Svet Metke Kavčič je izrazito pisan in živahen, slišimo strogo stopanje po asfaltu ob 'spremljavi' zvokov prometa, premik na pesek in gozdno podlago, kjer agresivni zvok mesta preide v umirjajoč zvok čmrlja, kokoši, petelina, pasjega laježa, potoka, oglašanje srnjaka in ptic. Umetnica je zabeležila način fizičnega odmika iz urbanega v ruralno okolje, s čimer želi opozoriti na apatičnost in imunost človeka na zvočne (pre)nasičenosti mest, bombardiranje z zvokom, kakor bi občo zvočno agresijo tudi lahko poimenovali. Potreba po odmiku v naravo – in s tem v zeleno tihoto – postaja socialna nuja, hkrati pa umetnica ne skriva dejstva, da se je pravzaprav umetnim, od človeka pogojenih zvokov, nemogoče izogniti.

Umetnost Metke Kavčič je vsekakor dvojne narave. Po eni strani se spogleduje s klasičnimi kiparskimi vsebinami, navdihnjenimi z introspekcijsko meditacijo, medtem ko na drugi strani z uporabo docela industrijskih tehnik očitno umetnica išče izziv ter pristni stik ne le z naravo kot tako, temveč predvsem z naravo človeka, z mitologijo sodobnega sveta, ki se – kot je izpovedal nesrečni Nietzsche – na vekomaj vrača kot isto. Metka Kavčič se zavestno odpravlja v polje 'pozitivističnega nihilizma', saj s ponovno uporabo grobih materialov zahteva unificirano kufkovo preobrazbo standardizirane skulpturne forme, ki mora v njenem primeru najprej izgubiti svoj primarni namen, da bi lahko s kontemplativno, historično pogojeno vsebino sintetizirala retroaktivnost sodobne mitologije, napajajoče se zgolj še iz strahu, tesnobe in zavračanja odgovornosti.

Svoboda ni samoumevna: mukotržno delo razuma, kot je temu rekel Hegel, nas sicer lahko približa dojemu le-te, a dokler išče moralni imperativ, ki ga mora proizvesti, v kolikor hoče ostati znotraj diskurza humanizma, mu lepota, neskončnost in religija ne pomenijo prav ničesar. Ostajajo izpraznjene točke začetka, ki to ni.

Ta razlika v resnici sploh ne obstaja, temveč gre za lacanovsko lamelo: odmik od resničnosti, umetelno sproduciran in posredovan v obliki splošnega mnenja, ki služi za to, da nas odvrne od preiskovanja tistega, kar naj bi bilo v resnici pomembno. Lamela vrže individuum v prosti tek: motor teče, kolesa se ne premikajo.

Odmik Metke Kavčič tako postaja odklop: pobeg pred vrvežem civilne družbe, umik v osamo in – predvsem! – eksplicitna ezoterična izkušnja tišine ali vsaj tihote, ki je takorekoč izginila.

Nina Jeza, Artists&Poor's

"Razstavo posvečam Polonci." Metka Kavčič

Fotografije Branimir Ritonja
Obdelava zvoka Andrej Hrvatin
Projekt podpira Studio Legen

Metka Kavčič: Odmik
Odprije v petek, 14. 6. 2019, ob 19. uri.
Razstava je na ogled do 12. 7. 2019.

KiBela, MMC KIBLA, Ulica kneza Koclja 9, Maribor
Odprije od ponedeljka do petka, od 9. do 22. ure, v soboto od 16. do 22. ure.
(zaprije ob nedeljah in praznikih)